

Z polskich pobojo-wisk Zniszczony pociskami dom pod Stanisławowem

Z polskich pobojo-wisk Ewakuowani na Polesiu

Z polskich pobojo-wisk: Ruiny Sądu powiatowego w Rudniku nad Sanem.

wojną naukę o „ródźce czarodziejskiej“, która dziś stała się głośną, wywołując, jak każda wogóle rzecz nowa – liczne głosy za i przeciw. Być może przyczyną jest tu jej nazwa, sięgająca mroków średnio-wieczna. Jednakże już Goethe wyraził uwagę pod adresem uczonych, by zechcieli łaskawie zająć się wyjaśnieniem cudów ródźki, wskazując ukryte w podziemiach złoża kruszców, minerałów i źródeł wodnych. Dla zmożenia jednak przesądów, osutych wiekami, o ułownej działalności ródźki, zwanej i dziś jeszcze „ródziejską“, za mały widocznie był autor-rytet nawet Goethego samego, nie wystarczającym – jakby się zdawało – autorytet wojny światowej. W rezultacie też bardzo głośno rozprawia się obecnie o tym przedziwnym instrumencie z równym zainteresowaniem na dworze cesarza Wilhelma, jak wśród uczonych żołnierzy, rolników, górników i wogóle kół najszerzych. Bo na wojnie dokazuje ródźka nieraz wprost cudów! Stwierdzono w wielu wypadkach, iż wskazała źródło tam, gdzie bez wody nie mogłoby być mowy o przetrzymaniu dalszym okopów. W miejscowości pewnej na północ od Wisły musiano sprowadzać wodę zdaleka i to wśród niebezpieczeństwa największego, do chwili, aż zgłosił się pewien żołnierz z ródźką i z pomocą jej odkrył na miejscu źródło nie głębokie. W nagrodę za to otrzymał honorowe miano „Divisions Ratengänger“. W podobny sposób wykrywano wodę i dla Turków na Gallipoli.

Naukowe uzasadnienie ródźki d. tuje się od roku 1911, w którym odbył się kongres dla nauki o ródźce w Hannoverze. Równocześnie powstał „Verband zur Klärung der Wünschelrutenfrage“ z stałą siedzibą w Monachium. Z ostatnich czasów zasługują na uwagę dzieła prof. med. Uniwersytetu wiedeńskiego, Benedykta, tajnego radcy G. Franciusa, lekarza szta-

„Ródźka czarodziejska“ Major Graeve próbuje za pomocą ródźki na pustyni tureckiego terytorium wojennego

bowego Dr. Aignera, dalej Dr. Volla, Dr. Rothe, Dr. Behme, prof. geologii Alberta Heima i t. d. Dzisiaj sprawa ródźki, odsłonięta z szat mistycyzmu i średniowiecznego zabobonu, stoi przed nami, jako naukowe zagadnienie, które uczeni teoretycznie starają się rozwiązać na podstawie nowoczesnych badań o radium. Praktyczne znaczenie badań zapomocą ródźki odegrało w obecnej wojnie doniosłą rolę. Najlepiej świadczy o tem fakt, że, za wzorem Niemiec, w c. i k. austriackim ministerstwie wojny powstał osobny departament dla pracy zapomocą ródźki, na którego czele stoi wysoki dostojnik wojskowy, szef sztabu, zbrojmistrz Schleyer. Najważniejszym zadaniem ródźki w obecnej wojnie jest zaopatrzenie mas wojska w każdym czasie i w każdym miejscu w dobrą wodę do picia. Najlepiej mi w tym kierunku może się poszczycić major Bichl. Oprócz tego należy wspomnieć, że on z pomocą ródźki odkrył przez Serbów na Dunaju podłożone miny, które przy pomocy odpowiednio do tego celu budowanych statków zdolano uczynić nieszkodliwymi. Bardzo doniosłym było przez niego dokonane odkrycie zapomocą ródźki niezliczonej wprost ilości amunicji, którą uciekający Rosjanie zdołali schować pod rzekomymi grobami.

Jak wygląda ródźka? Pod względem swego zewnętrznego wyglądu podobna do widełek, sporządzoną jest z jakiegokolwiek kładź metalu, lub zwykłego drzewa wierzbowego. Co wskazuje? Przedewszystkiem płynącą podziemną wodę, pokłady nafty, złota, węgla, kalium, ołowiu i t. p. Praktyczne zastosowanie ródźki polega na tem, że dana osoba, trzymając ródźkę horzontalnie w rękach, obchodzi dane terytorium, aż do chwili, w której nagle ródźka